

**APORTACIÓ AL CONEIXEMENT DE LA DISTRIBUCIÓ DELS
CORMÒFITS DE SARDENYA SEGONS EL RETICLE U.T.M.**

Apportation à la connaissance de la distribution des
cormophytes de la Sardaigne selon le réseau U.T.M.

Ramon Folch i Guillèn

*Departament de Botànica
Facultat de Ciències
Universitat de Barcelona*

[Rebut: maig 1973]

* * *

RÉSUMÉ

On apporte environ mille trois cents localisations de plantes de la Sardaigne selon le réseau U.T.M. de 50 km de côté. Ce réseau correspond exactement à celui employé pour l'*Atlas Floraë Europaea*¹; les données pourront être, donc, incorporées, éventuellement, aux cartes européennes de l'atlas d'une façon automatique. L'information, bien que ne concernant qu'un nombre restreint d'espèces et n'étant pas exhaustive pour aucun des taxons, fournit une idée de la distribution en Sardaigne des plantes citées, mais résulte plutôt grossière étant donné le rapport entre la dimension de l'île et celle des carrés élémentaux: elle doit être considérée comme une apportation à la chorologie européenne plutôt qu'à celle de la Sardaigne.

Des de fa un cert nombre d'anys, O. DE BOLÒS i diversos membres del seu equip ens hem sentit interessats per les qüestions corològiques, —especialment per les referents a les plantes superiors de la nostra flora—, la qual cosa ens ha menat a anar aplegant dades bibliogràfiques i de camp sobre la distribució de les nostres plantes, pensant en possibles treballs ulteriors de síntesi.

La informació fins ara acumulada, encara fragmentària, ha estat molt recentment posada a contribució, a través d'E. FERNÁNDEZ-GALIANO, d'una obra internacional força ambiciosa, l'*Atlas Florae Europaea*¹. Aquest atlas, propiciat des de Hèlsinki per J. JALAS, J. SUOMINEN i col-laboradors², facilita cartes de distribució de tots els cormòfits europeus, segons un reticle U.T.M. (Universal Transverse Mercator) de quadrilàters de 50 km de costat. De l'obra, en curs d'edició, han estat publicats ja dos volums (Pteridòfits i Gimnospermes), en cap dels quals no ha estat encara recollida la nostra modesta aportació.

L'esforç de síntesi que la col.laboració en aquesta empresa ens ha exigit, ens ha permès de ratificar-nos en diverses conclusions a què havíem arribat provisionalment sobre les característiques, els avantatges i els inconvenients de les representacions corològiques fets mitjançant unitats modulars totes sensiblement equivalents, como és el cas de les fets sobre el reticle U.T.M. Les dades que tot seguit són facilitades, i el fet mateix de facilitar-les, participen d'aquestes característiques, avantatges i inconvenients del sistema, i és per això que volem fer-les precedir d'alguns comentaris en aquest sentit.

Resulta força clar que aquest sistema de representació forneix una imatge general bona, fàcilment copsable i lliure de possibles excessos subjectivistes més o menys inherents a les representacions convencionals de les àrees corològiques. Però també és clar que això només és cert quan la unitat modular escollida serveix unes proporcions enraonades amb l'àrea total cartografiada: unitats excessivament grosses comporten imatges grolleres, de grau de definició baix, i unitats excessivament petites, bé que teòricament engendren cartes amb una definició excel·lent, sovint donar distribucions molt fragmentàries perquè exigeixen un gran esforç d'aplec d'informació. És per tot això que els quadrilàters de 50 km de costat resulten enraonats a l'hora de fer cartografia a escala europea, però són evidentment massa grossos per a representar distribucions d'unitats geogràfiques relativament petites com és el cas de Sardenya. Les nostres dades, que han estat recollides tanmateix segons aquest reticle de 50 km, són molt més una “aportació al coneixement de la distribució dels cormòfits de Sardenya segons els reticle U.T.M., dins el context europeu”, utilitzable directament en la for-

(1) JALAS, J.; SUOMINEN, J. i col.— 1972 - ... “Atlas Florae Europaea”. Helsinki.

(2) JALAS, J. i SUOMINEN, J.— 1967. “Mapping the distribution of European Vascular plants”. *Mem. Soc. pro Fauna et Flora Fen.* 43: 60-72. Helsinki.

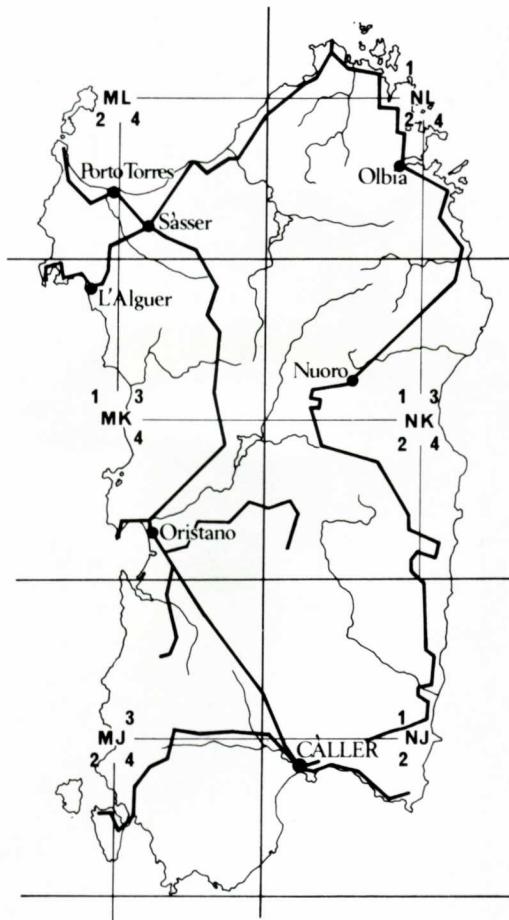
mació de les cartes de l'atlas esmentat, que no pas una pretesa aportació al coneixement detallat de la distribució de les plantes sardes. Això és particularment cert per a aquelles plantes d'àrea molt reduïda, limitada a unes quantes localitats que, en empar unitats grosses, semblen cobrir grans extensions de territori car un gran quadrilàter totalment buit esdevé un gran quadrilàter totalment ple per la simple existència d'una sola citació.

Voldríem també comentar el fet mateix de facilitar les dades que segueixen. És evident que a Sardenya hi ha botànics perfectament capacitats per a aplegar dades sobre la distribució de les plantes sardes. L'experiència ens ha ensenyat, però, que en un intent de recull sistemàtic de dades corològiques, sobretot en un país conegut només relativament, tota aportació és interessant. Així, nosaltres mateixos, en determinats moments, hem tingut dificultats per a establir al nostre territori cartes U.T.M. d'espècies banals, d'espècies que "teníem vistes" d'arreu però que no ens "constaven fidedignament" de segons on. Per això pensem que els botànics italians encarregats de facilitar dades sardes a l'*Atlas Flora Europaea* podran aprofitar aquestes mil tres-centes localitzacions que donem, les primeres facilitades directament en quadrícula U.T.M. a Sardenya, si no ens errem. La més elemental prudència ens ha dut a no citar sinó espècies identificades com a segures per nosaltres, persones no familiaritzades amb la flora sarda, tan rica en particularismes.

Ens cal fer notar que aquestes dades certifiquen l'existència d'una espècie en els quadrats indicats, però no pas necessàriament la seva absència als no indicats. Això, que sol ésser sempre veritat en treballs d'aquesta mena, esdevé particularment cert en una aportació com aquesta, fruit d'una simple estada ocasional a l'illa: les observacions han estat fetes al llarg d'un viatge, amb d'altres botànics, biòlegs i estudiants de botànica, dut a terme per l'abril de 1973. L'estat de la vegetació en aquella època no ens permeté d'aplegar dades sobre plantes de muntanya, circumstància aquesta que queda clarament reflectida en la llista florística que facilitem.

Hem d'agrair la col.laboració dels companys Josep M. Camarasa i Sefa Agelet i dels estudiants Aurora Alias, Antoni Parra i Eulàlia Velasco. D'una manera molt especial volem fer constar el nostre reconeixement a la professora Franca Valsecchi de l'Istituto Botanico, de Sàsser (Sardenya), per les orientacions diverses que volgué facilitar-nos.

Totes les citacions corresponen a observacions personals nostres; no ha estat recollida, a gràcias, cap dada bibliogràfica.

Disposició sobre la carta de Sardenya del reticle U.T.M. de 50 km. (Esquematitzat dels fulls NK 32 [Firenze] i NJ 32 [Cagliari-Tunisi], Reticolato U.T.M. Ist. Geog. Mil. Ital. Firenze, 1959).

Disposition sur la carte de la Sardaigne de la grille U.T.M. de 50 km.

— Itinerari seguit en la recol.lecció de dades.
Itinéraire suivi

<i>Adonis annua</i> L.		MJ 3		
<i>Aethorhiza bulbosa</i> Cass.	ML 4	MK 1	NL 1,4	
<i>Allium roseum</i> L.	ML 4	MJ 2,3	NK 1,2	
<i>Allium triquetrum</i> L.	ML 2,4	NL 1	NK 2,4	NJ 1
<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.				
<i>Ammophila arenaria</i> (L.) Lk. ssp. <i>arundinacea</i> Host.	ML 4	MK 4	NL 1	NJ 2
<i>Anagallis arvensis</i> L.		MK 1,4		
<i>Anemone coronaria</i> L.	ML 4	MJ 3		
<i>Anemone hortensis</i> L.	ML 4	MK 4	NL 1,4	NK 2
<i>Anthyllis tetraphylla</i> L.				NJ 2
<i>Anthyllis vulneraria</i> L.		MK 1	NK 2	
<i>Apium nodiflorum</i> (L.) Lag. [= <i>Helosciadium nodiflorum</i> (L.) Koch.]			NL 1	NK 2,3
<i>Arabis verna</i> R. Br.	ML 2,4	MK 4	NL 1,4	NK 2
<i>Arbutus unedo</i> L.		MK 4	NK 1,4	NK 1,2
<i>Arisarum vulgare</i> Targ-Tozz.		MK 1,4	NL 1	NJ 1,2
<i>Armeria fasciculata</i> Willd.				NJ 1,2
<i>Artemisia arborescens</i> L.	ML 2,4	MK 1,4	MJ 2,3	NL 1
<i>Arum italicum</i> Mill.	ML 4	MK 4	MJ 2,3,4	NK 2
<i>Arundo donax</i> L.	ML 2,4	MK 1,3,4	NL 1,2,4	NJ 1,2
<i>Asparagus acutifolius</i> L.	ML 4	MK 1,4	MJ 2	NJ 1
<i>Asparagus albus</i> L.		MK 1,4	MJ 2	NK 3
<i>Asparagus stipularis</i> Forsk. [= <i>A. horridus</i> L.]		MK 4	NL 1,4	NJ 1,2
<i>Asphodelus fistulosus</i> L.	ML 2,4	MK 1,4	MJ 2,3,4	NJ 2
<i>Asplenium microcarpus</i> VIV.				NJ 2
<i>Asplenium onopteris</i> L.				NJ 2
			NL 1,2,4	NK 1,2,3,4

<i>Asplenium ruta-muraria</i> L.	ML 4	MK 4	NL 1
<i>Astragalus massiliensis</i> (Mill.) Lk.			NJ 2
<i>Attractilis cancellata</i> L.			
<i>Bellardia trixago</i> (L.) All.			
<i>Bellis annua</i> L.	ML 2,4	MK 4	NL 1
<i>Borago officinalis</i> L.	ML 2,4	MK 1,4	NJ 1,2
<i>Brachypodium ramosum</i> R. et S.		MK 4	NK 2
<i>Bryonia dioica</i> Jacq.		MK 4	NJ 2
<i>Bunias erucago</i> L.			
<i>Bupleurum fruticosum</i> L.	ML 4	MK 1,3,4	NK 2
<i>Cakile maritima</i> Scop.	ML 2,4	MK 4	NL 1
<i>Calendula arvensis</i> L.		MK 2	NJ 1
<i>Calicotome spinosa</i> Link.			
<i>Calyptegia soldanella</i> R. Br. [= <i>Convolvulus soldanella</i> L.]	ML 4	MJ 3	NK 2
<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Med. s.l.	ML 2	MJ 3	NJ 2
<i>Cardamine hirsuta</i> L.	ML 4	MJ 3	
<i>Carex divisa</i> Huds.	ML 4	MJ 3	
<i>Carex horrida</i> Bad.	ML 2	MJ 3	
<i>Cerithium major</i> L.	ML 4	MK 1,4	NJ 2
<i>Ceterach officinale</i> DC. in Lk. et DC.	ML 2,4	MK 4	
<i>Chamaerops humilis</i> L.	ML 4	MK 1,4	MJ 2
<i>Cheilanthes fragrans</i> (L.) Swartz	ML 4	MK 1	NJ 2
<i>Chrysanthemum coronarium</i> L.	ML 4	MK 4	NJ 1,2
<i>Chrysanthemum segetum</i> L.	ML 2	MK 1,3	NJ 2
<i>Cichorium intybus</i> L.	ML 2	MJ 2,3,4	NL 4
<i>Cistus albidus</i> L.			NK 1
<i>Cistus incanus</i> L.			NJ 1,2

<i>Cistus monspeliensis</i> L.	ML 2,4	MK 4	MJ 2,4	NL 1,2,4	NJ 1,2
<i>Cistus salvifolius</i> L.	ML 2,4	MK 3	MJ 3	NL 4	NJ 2
<i>Clematis cirrhosa</i> L.		MK 4	MJ 2,3	NL 2	NK 2
<i>Clematis flammula</i> L.	ML 4			NL 1	
<i>Coeloglossum diphyllum</i> Fiori				NL 1	
<i>Convolvulus althaeoides</i> L.	ML 4	MK 1,4	MJ 2	MJ 2	NK 2
<i>Convolvulus arvensis</i> L.	ML 4			NL 2,4	
<i>Corylus avellana</i> L.					
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq. ssp. <i>monogyna</i>		MK 4	MJ 2,4		
<i>Crithmum maritimum</i> L.		MK 1,4	MJ 2,4		
<i>Crucianella maritima</i> L.	ML 4	MK 4	MJ 3	NL 1	
<i>Cyclamen repandum</i> Sibth. et Sm.		MK 4	MJ 3	NK 1,2	
<i>Cynoglossum creticum</i> Mill.	ML 2	MK 1,4	MK 1,4	NK 3,4	NJ 1,2
<i>Cynosurus echinatus</i> L.		MK 4	MJ 4		
<i>Cytinus ruber</i> (Four.) Komarov [= <i>C. hypocistis</i> (L.) L. ssp. <i>kermesinus</i> Guss.]			MJ 3		
<i>Cytisus villosus</i> Pourret [= <i>C. triflorus</i> L'Hér.]		MK 4	MJ 3	NL 1,2,4	NJ 1
<i>Daphne gnidium</i> L.	ML 2	MK 1	MJ 2,3,4	NL 1,4	NJ 1
<i>Daucus carota</i> L. ssp. <i>maximus</i> (Desf.) Ball.	ML 2,4	MK 1,3,4	MK 1	NK 1,2	NJ 1,2
<i>Daucus gingidium</i> L.					
<i>Dianthus maritima</i> Desf.	ML 4	MK 3,4	MJ 3,4	NL 1	NK 2
<i>Dipsacus sibiricus</i> Mill.	ML 4				NK 2
<i>Dorycnium hirsutum</i> (L.) Ser. in DC.					NK 2
<i>Dorycnium pentaphyllum</i> Scop.	ML 2				NK 2
<i>Dorycnium rectum</i> (L.) Ser. in DC.	ML 4				NK 1,3
<i>Echinophora spinosa</i> L.	ML 4				
<i>Echium plantagineum</i> L.					
<i>Ephedra distachya</i> L.					
<i>Equisetum ramosissimum</i> Desf.	ML 4				
				NL 1	NJ 2

<i>Erica arborea</i> L.	ML 2,4	MK 4	MJ 2,3	NL 4	NK 1,2	NJ 1,2
<i>Erodium moschatum</i> (L.) L'Hér.		MK 4	MJ 3			
<i>Eryngium campestre</i> L.	ML 4	MK 1,4				
<i>Eryngium maritimum</i> L.	ML 4	MK 4				
<i>Euphorbia characias</i> L.	ML 2,4	MK 1,4	MJ 2,3	NL 1,2	NK 1,2	NJ 1,2
<i>Euphorbia dendroides</i> L.	ML 4	MK 1	MJ 4	NL 1,4	NK 3,4	NJ 1,2
<i>Euphorbia helioscopia</i> L.	ML 4	MK 1,4	MJ 2,3,4	NL 1,2,4	NK 1,2,3,4	NJ 1,2
<i>Euphorbia paralias</i> L.	ML 4	MK 4		NL 1		
<i>Euphorbia peplus</i> L.	ML 4	MK 4	MJ 3	NL 4		NJ 1,2
<i>Euphorbia pitheusa</i> L.	ML 2					
<i>Evaex pygmaea</i> Brot.						
<i>Fenula communis</i> L.	ML 2,4	MK 1,4	MJ 3	NL 2,4	NK 1,2,3,4	NJ 1,2
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill		MK 1,3,4				
ssp. <i>piperitum</i> (Ucria) Coutinho						
<i>Funaria capreolata</i> L.	ML 4	MK 3	MJ 3,4	NL 1,2	NK 1,2,4	NJ 1
<i>Galactites tomentosa</i> Moench	ML 2,4	MK 4	MJ 2,3,4	NL 1,2,4	NK 1,2,3,4	NJ 1,2
<i>Galium aparine</i> L.	ML 4	MK 4	MJ 3			
<i>Genista corsica</i> DC.	ML 4					
<i>Genista morisii</i> Colla						
<i>Geranium lucidum</i> L.						
<i>Geranium molle</i> L.	ML 4	MK 4				
<i>Geranium robertianum</i> L. s.l.						
<i>Glaucium flavum</i> Crantz	ML 2	MK 1,4	MK 3	NL 1	NK 1,2	NJ 1
<i>Halimium halimifolium</i> (L.)						
Willk. in Willk. et Lange	ML 4	MK 1,4	MJ 4	NL 1	NK 2	NJ 2
<i>Hedera helix</i> L.						
<i>Heuchera cretica</i> (L.) Willd.						
<i>Heleocharis palustris</i> R. Br.						
<i>Helichrysum italicum</i> G. Don						
ssp. <i>microphyllum</i> Camb.						
<i>Hirschfeldia incana</i> (L.) Lagr.-Fos.	ML 2	MK 4				
	ML 4					

Holoschoenus romanus (L.) Fritsch

[= *H. vulgaris* L.]

Hypocoum procumbens L.

Hypochoeris radicata L.

Inula viscosa Ait.

Iris sisyrinchium L.

Juncus bufonius L.

Juniperus oxycedrus L.

ssp. *macrocarpa* (ibth. et Sm.) Ball.

Juniperus oxycedrus L. ssp. *oxycedrus*

Juniperus phoenicea L.

Lagurus ovatus L.

Lamarcia aurea Moench.

Lamium amplexicaule L.

Lathyrus angulatus L.

Lathyrus aphaca L.

Lathyrus cicera L.

Lathyrus clymenum L.

Lathyrus ochrus (L.) DC

Lavandula stoechas L.

Lavatera arborea L.

Linaria reflexa (L.) Desf.

Linaria triphylla (L.) Mill.

Lobularia maritima (L.) Desv.

[= *Alyssum maritimum* (L.) Lk.]

Lonicera implexa Ait.

Lotus cytoides L.

[= *L. creticus* auct. non L.]

Lotus edulis L.

MK 4

MK 4

MK 4

ML 4

MK 1,3,4

MK 1,4

MK 4

ML 4

ML 2,4

ML 2

MK 1

MK 4

ML 4

ML 4

ML 4

MK 4

MJ 2

MK 1

MK 4

NK 1

NJ 2

NJ 1

NJ 1,2

NJ 1

NJ 1,2,4

NJ 4

NJ 1

NJ 1,2,4

NJ 1

NJ 1,2

NJ 1

NJ 1,2

NJ 1

NJ 1

NJ 1

NJ 1

NJ 1,2,4

NJ 4

NJ 4

NJ 4

NJ 2

NJ 2

NJ 1

NJ 1

NJ 1

<i>Lotus ornithopodioides</i> L.				NJ 2
<i>Lupinus angustifolius</i> L. ssp. <i>reticulatus</i> (Desv.) Coutinho	MJ 3	NL 1		
<i>Lupinus micranthus</i> Guss.	ML 2			
<i>Marrubium vulgare</i> L.	ML 4			
<i>Matthiola sinuata</i> (L.) R. Br.	ML 4	MK 4		
<i>Matthiola tricuspidata</i> (L.) R. Br.	ML 4	MK 1		
<i>Medicago marina</i> L.	ML 4	MK 4		
<i>Medicago orbicularis</i> (L.) Bartal		NL 4		
<i>Mentha suaveolens</i> Ehrh. [= <i>M. rotundifolia</i> auct. non (L.) Huds.]	ML 4	MK 1	NL 1 NL 1,2	NK 1 NK 3,4
<i>Mercurialis annua</i> L.		MJ 2		NJ 2
<i>Minuartia geniculata</i> (Poir.) Thell.				NJ 2
<i>Misopates orontium</i> (L.) Rafin. [= <i>Antirrhinum orontium</i> L.]	ML 4	MK 1	MJ 4 MJ 2,3,4	NK 2 NK 4
<i>Muscari comosum</i> Mill.	ML 2,4		NL 4 NL 1,4	NJ 1
<i>Myrrhis communis</i> L.				NJ 1
<i>Nasturtium officinale</i> R. Br. in Ait. [= <i>Rorippa nasturtium-aquaticum</i> (L.) Hayek]	ML 2,4	MK 1,4	MJ 2,4	NK 1 NK 1,2,3,4
<i>Nerium oleander</i> L.				NJ 2
<i>Olea europaea</i> L. var. <i>syvestris</i> Brot.				NJ 1,2
<i>Ononis natrix</i> L.				NJ 1,2
ssp. <i>ramosissima</i> (Desf.) Batt. in Batt. et Trabut	ML 4			NJ 1,2
<i>Ononis variegata</i> L.		MK 4		
<i>Ophrys atrata</i> Lindl.		MK 1		
<i>Ophrys fusca</i> Lk.				NL 1
<i>Ophrys speculum</i> Link.	ML 2	MK 1		NL 1,4
<i>Ophrys tenthredinifera</i> Willd.		MK 4		NL 1,4
<i>Orchis longicornu</i> Poir.		MJ 3		NK 1,2

<i>Orchis papilionacea</i> L.	ML 2,4 ML 4	MK 4	MJ 3	NL 1	NJ 1
<i>Ornithogalum umbellatum</i> L.	ML 4	MJ 3			
<i>Ornithopus compressus</i> L.					
<i>Orobanche ramosa</i> L.	ML 4	MK 1,4	MJ 3,4	NL 1,2,4	NK 1,2
ssp. <i>nana</i> (Reuter) Coutinho	ML 4			NK 2	
<i>Oryzopsis miliacea</i> Asch. et Schwf.					
<i>Osyris alba</i> L.	ML 4	MK 4	MJ 2,3,4 MJ 2	NL 1,2	NK 4
<i>Oxalis pes-caprae</i> L. [= <i>O. cernua</i> Thunb.]					
<i>Pallenis spinosa</i> L.	ML 4	MK 1 MK 1,4			
<i>Pancratium illyricum</i> L.					
<i>Pancratium maritimum</i> L.	ML 4	MK 4			
<i>Parietaria diffusa</i> Mert. et Koch in Röhling [= <i>P. officinalis</i> L. ssp. <i>judaica</i>]	ML 4	MK 4			
<i>Paronychia argentea</i> Lk.					
<i>Phagnalon saxatile</i> Cass.	ML 2,4	MK 4	MJ 3 MJ 2	NL 1,2,4 NL 1	NK 2
<i>Phillyrea angustifolia</i> L.					
<i>Phillyrea latifolia</i> L.					
<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steudel [= <i>Ph. communis</i> Trin.]	ML 4	MK 4	MJ 4		
<i>Pinus halepensis</i> Mill.	ML 2,4	MK 1,4 MK 4	MJ 2,34 MJ 3	NL 1,2,4	NK 1,2,3,4
<i>Pistacia lentiscus</i> L.					
<i>Pisum sativum</i> L.					
<i>Plantago bellardii</i> All.	ML 2	MK 4	MJ 3,4	NL 1,4	
<i>Plantago coronopus</i> L.					
<i>Plantago crassifolia</i> Forsk.					
<i>Plantago lagopus</i> L.	ML 2,4 ML 4	MK 1,4 MK 3	MJ 2 MJ 3	NL 1	NJ 1,2
<i>Plantago lanceolata</i> L.				NL 1	NJ 2
<i>Poa annua</i> L.					

<i>Poa bulbosa</i> L.			NK 2	
<i>Polygonum scoparium</i> Req. ex Loisel	MK 4	MK 4	NK 1	NJ 1
<i>Polypondium australe</i> Fée	ML 4	ML 4	NK 2	NJ 2
<i>Populus alba</i> L.	ML 4	MK 1	NL 1	
<i>Potentilla reptans</i> L.	ML 2,4	MK 1,4	NL 1	
<i>Prasium majus</i> L.	ML 4	MK 4	NK 4	NJ 2
<i>Prunus spinosa</i> L.	ML 4	MK 4	NK 2	NJ 1
<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn. in Decken	ML 4	MK 4	NK 2	
<i>Quercus ilex</i> L.	ML 2	MK 3,4	NK 1,2	NJ 1
<i>Quercus suber</i> L.	ML 4	MK 3,4	NK 1,2,4	NJ 1,2
<i>Ranunculus ficaria</i> L.	ML 4	MK 4	NK 2	
<i>Ranunculus muricatus</i> L.	ML 4	MK 4	NL 4	
<i>Ranunculus trilobus</i> Desf.	ML 2	MK 1,4	MJ 2,3,4	NJ 1,2
<i>Reichardia picroides</i> Roth.	ML 2,4	MK 1,4	MJ 2,3,4	NJ 1,2
<i>Reseda alba</i> L.	ML 1	MK 1,4	NL 2	NJ 1,2
<i>Rhamnus alaternus</i> L.			NL 1	
<i>Romulea ligustica</i> Parl.		MK 1,4	MJ 3	
<i>Romulea requienii</i> Parl.				
<i>Rosa sempervirens</i> L.	ML 2	MJ 2	NL 1	NJ 1
<i>Rosmarinus officinalis</i> L.	ML 2,4	MK 1	MJ 2,3	NK 2
<i>Rubia peregrina</i> L. s.l.		MK 1,3,4	MJ 2,3,4	NK 1,2,3,4
<i>Rubus ulmifolius</i> Schott.		MJ 3	MJ 3	NJ 1
<i>Rumex bucephalophorus</i> L.	ML 4	MK 4	MJ 2	NK 2
<i>Rumex crispus</i> L.		MK 4	NL 1	NJ 1,2
<i>Ruscus aculeatus</i> L.	ML 2	MK 1,4	NL 1,2	NK 2
<i>Sabicea verbenaca</i> L.				
<i>Sambucus nigra</i> L.				
<i>Saxifraga tridactylites</i> L.				
<i>Scandix australis</i> L.				

<i>Scorpiurus subvillosum</i> L.	MJ 2	NJ 2
<i>Scrophularia peregrina</i> L.		
<i>Sedum album</i> L.	MJ 2	NK 2
<i>Sedum dasypetalum</i> L.	NK 2	
<i>Senecio leucanthemifolius</i> Poir.	ML 4	MK 1,4
<i>Senecio vulgaris</i> L.		MK 3,4
<i>Serapias lingua</i> L.		NK 1,2
<i>Serapias occulta</i> Gay.		NK 1,2
<i>Sherardia arvensis</i> L.	ML 1	MK 1,4
<i>Silene alba</i> (Mill.) E.H.L. Krause in Sturm	ML 2,4	MJ 3,4
<i>Silene gallica</i> L.	ML 4	MJ 3
<i>Silene sericea</i> All.	ML 4	MJ 2
<i>Silene succulenta</i> Forsk.		NL 1,4
ssp. <i>corsica</i> (DC.) Nym.	ML 4	MK 4
<i>Silene vulgaris</i> (Moench.) Gärcke	ML 2,4	MJ 2
<i>Silybum marianum</i> Gaertn.		MJ 4
<i>Smilax aspera</i> L.	ML 1,4	MK 2,3
<i>Smyrnium olusatrum</i> L.	ML 2,4	MK 1,4
<i>Smyrnium perfoliatum</i> L.	ML 4	MJ 2,3,4
<i>Solanum nigrum</i> L.		NL 1,4
<i>Solanum sodomaeum</i> L.		NL 1,4
<i>Sonchus oleraceus</i> L.	ML 4	NL 1
<i>Sonchus tenerimus</i> L.		NJ 1,2
<i>Spartium junceum</i> L.	ML 4	MK 4
<i>Sporobolus arenarius</i> Duv-Jouve		MK 4
<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.		MJ 3
<i>Tamus communis</i> L.		NL 1
<i>Tetragonolobus purpureus</i> Moench.	ML 4	NK 1,2
<i>Teucrium chamaedrys</i> L.		NK 2

<i>Teucrium marum</i> L.	MK 4					
<i>Teucrium polium</i> L.	MK 4					
ssp. <i>capitatum</i> (L.) Arcang.	ML 2,4	MK 4	MJ 4	NL 4	NK 2	NJ 2
<i>Thymelaea hirsuta</i> (L.) Endl.				NL 2,4		
<i>Tordylium apulum</i> L.						
<i>Trifolium resupinatum</i> L.	MK 4	MK 4	MJ 2	NL 1,2,4		NJ 2
<i>Trifolium stellatum</i> L.	ML 2	MK 4		NL 1		
<i>Typha latifolia</i> L.						
<i>Umbilicus rupestris</i> (Salisb.) Dandy	MK 1,4	MK 1,4	MJ 3	NL 1	NK 1,2	NJ 1,2
<i>Urginea maritima</i> Bak.	ML 4	MK 1,4	MJ 3	NL 1,4	NK 1,3	NJ 1,2
<i>Urospermum dalechampii</i> Desf.	ML 2,4	MJ 3	MJ 3	NL 1		
<i>Urospermum picroides</i> Desf.				NL 1,4		
<i>Urtica dubia</i> Forsk. [= <i>Urtica membranacea</i> Poir.]	ML 4	MK 4	MJ 3	NL 1	NK 2	NJ 1,2
<i>Urtica pilulifera</i> L.					NJ 2	NJ 2
<i>Urtica urens</i> L.					NJ 2	NJ 2
<i>Verbascum sinuatum</i> L.						
<i>Veronica arvensis</i> L.						
<i>Veronica cymbalaria</i> Bodard.	MK 4	MJ 3	MJ 3	NK 2	NJ 2	NJ 2
<i>Viburnum tinus</i> L.				NK 2		
<i>Vicia benghalensis</i> L.						
<i>Vicia bithynica</i> (L.) L.	MK 4	MJ 4	MJ 4		NJ 2	
<i>Vicia disperma</i> DC.					MJ 2	NJ 2
<i>Vicia lutea</i> L. ssp. <i>lutea</i>	MK 1	MJ 4	MJ 4			
<i>Vicia sativa</i> L. s.l.	MK 4	MJ 2,3,4	MJ 2,3,4	NL 1		
<i>Vicia villosa</i> Roth. ssp. <i>varia</i> (Host.) Corb.				NL 1,4	NK 1	
<i>Vinca difformis</i> Pourret	ML 4			NL 1		
		MJ 2,3				